

Þriðjudaginn 14. marz 1944.

Nr. 105/1943. **Teitur Júlíus Júlínusson** (Eggert Claessen)
gegn

Tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs
(Einar B. Guðmundsson).

Ágreiningur um skyldu til greiðslu tekjuskatts o. fl.

Dómur hæstaréttar.

Bjarni Pálsson fulltrúi hefur kveðið upp hinn áfrýjaða úrskurð.

Áfrýjandi, sem skotið hefur máli þessu til hæstaréttar með stefnu 29. nóv. f. á., krefst þess: Aðallega að hinn áfrýjaði úrskurður verði felldur úr gildi, en til vara að löktak verði einungis gert fyrir tekjuskatti af kr. 3449.63. Svo krefst áfrýjandi og málskostnaðar bæði í héraði og fyrir hæstarétti eftir mati dómsins.

Stefndi krefst þess, að úrskurðurinn verði staðfestur, og að áfrýjandi verði dæmdur til að greiða honum málskostnað fyrir hæstarétti eftir mati dómsins.

Í máli þessu er krafizt lögtaks fyrir eftirtöldum gjöldum, sem á voru lögð 1943.

Tekjuskatti	kr. 283.20
Lífeyrissjóðsgjaldi	— 125.50
Kirkjugarðsgjaldi	— 8.00
Alls kr. 416.70	

Áfrýjandi máls þessa hefur um mörg undanfarin ár verið skipstjóri á skipum Eimskipafélags Íslands h/f. Hann er kvæntur danskri konu, og hafa þau átt heimili í Kaupmannahöfn frá því á árinu 1914. Hinn 7. desember 1940 lét hann af skipstjórn og kveðst þá mundu hafa farið til heimilis síns í Kaupmannahöfn, ef honum hefði ekki verið þess varnað af ástæðum styrjaldar. Lýsir hann því, að hann muni fara þegar til heimilis síns í Danmörku, er færi gefst. Það sem upp hefur komið í málinu, styður þessa skýrslu áfrýjanda. Verður ekki talið, eins og atvikum er háttað, að dvöl

hann hér hafi verið þess eðlis, að hann hafi orðið heimilisfastur hér á landi.

Lífeyrissjóðsgjald og kirkjugarðsgjald eru hvor tveggja hundin við heimilisfesti gjaldanda hér á landi, sbr. um lífeyrissjóð lög nr. 74/1937 48. gr., og um kirkjugarðsgjald 5. gr. reglugerðar nr. 39/1937 og 30. og 38. gr. laga nr. 64/1932.

Verður því lögtak á hendur áfrýjanda ekki leyft fyrir gjöldum þessum.

Tekjuskattur sá, sem áfrýjandi er krafinn um, er reiknaður af þessum tekjum:

a) eftirlaunum frá Eimskipafélagi Íslands,	
h/f,	kr. 8221.00
b) þóknunum fyrir skoðun og virðingu	
skipa, svo og prófdómarastörfum	— 3449.63
	Alls kr. 11670.63

Um a). Áfrýjandi hefur unnið sér rétt til eftirlaun þeirra, sem hér greinir, með skipstjórn sinni á skipum Eimskipafélags Íslands h/f. Eru þau því tekjur af greindri atvinnu eða sýslan, þótt þau greiðist ekki fyrr en áfrýjandi hefur látið af starfa. Skatt af eftirlaunum þessum ber að greiða hér á landi samkvæmt 1. og 3. mgr. 5. töluliðs 3. gr. reglugerðar nr. 133/1936, er stoð hefur í 1. mgr. 2. gr. laga nr. 6/1935, enda hefur því ekki verið haldið fram, að áfrýjandi greiði skatt af þessum tekjum í öðru ríki.

Um b). Fjárhæð sú, sem hér getur, er laun greidd fyrir starfa, er áfrýjandi hefur leyst af hendi hér á landi. Skatt af launum þessum ber að greiða hér á landi samkvæmt 1. og 2. mgr. 5. töluliðs 3. gr. nefndrar reglugerðar, er styðst við 1. mgr. 2. gr. laga nr. 6/1935.

Þar sem álagður skattur af tekjum þeim, er taldar voru í a og b lið, er ekki of hátt reiknaður, sbr. 3. mgr. 6. gr. sömu laga, þykir bera að staðfesta hinn áfrýjaða úrskurð, að því er varðar fjárhæð hans, kr. 283.20.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður bæði í héraði og fyrir hæstarétti falli niður.

Því dæmist rétt vera:

Lögtak það, sem krafizt er, á að fara fram fyrir kr. 283.20.

Málskostnaður bæði í héraði og fyrir hæstarétti falli niður.

Dóminum ber að fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

Úrskurður fógætaréttar Reykjavíkur 29. okt. 1943.

Gerðarþoli, Teitur J. Júlíusson fyrrv. skipstjóri, tilkynnti tollstjóranum í Reykjavík, að hann mundi ekki greiða skatttreikning sinn fyrir árið 1943 án sérstaks úrskurðar dómstólanna um skattskyldu hans hér á landi og óskaði hann þess jafnframt, að mál þetta yrði tekið fyrir sem fyrst. Með bréfi, dags. 1. september 1943, fer tollstjórinn í Reykjavík þess á leit við lögmanninn í Reykjavík, að mál þetta verði tekið strax til úrskurðar. Var málið tekið fyrir sama dag, eftir að umboðsm. gerðarþola hafði fallið frá birtingu lögtaksúrskurðarins, og hefur það síðan verið sótt og varið hér í réttinum og var tekið til úrskurðar 26. þessa mánaðar. Aðiljar hafa gert þær kröfur, er hér segir:

Umboðsmaður gerðarbeiðanda krefst þess, að hið umbeðna lögtak nái fram að ganga fyrir allri kröfunni, og að gerðarþoli verði úrskurðaður til þess að greiða umbjóðanda hans hæfilegan málskostnað eftir mati réttarins.

Umboðsmaður gerðarþola gerir þá *aðalkröfu*, að neitað verði um framgang lögtaksins, en *til vara*, að hann verði aðeins úrskurðaður til að greiða skatt af þeim tekjum, sem hann hefur haft annars staðar en frá Eimskipafélagi Íslands h/f. Hann krefst einnig málskostnaðar til handa umbj. sinum eftir mati réttarins.

Málavextir eru þessir:

Gerðarþoli telur sig ekki vera heimilisfastan hér á landi. Hann er giftur danskri konu, og hafa þau átt heimili í Kaupmannahöfn frá árinu 1914. Hann var um langt skeið skipstjóri á skipum Eimskipafélags Íslands h/f og var þá skattskyldur hér samkv. 2. gr. 1. mgr. laga nr. 6 9. janúar 1935, um tekju- og eignarskatt. Undir lok ársins 1940 hætti hann skipstjórn og fór hér á land. Kveðst hann þá mundu hafa horfið til heimilis síns í Kaupmannahöfn, ef þess hefði verið nokkur kostur. Nú sé það öllum kunnugt, að frá því Þjóðverjar tóku Danmörku hernámi, 9. apríl 1940, hafi með öllu verið ómögulegt að komast þangað, og hafi honum því verið nauðugur einn kostur að dvelja hér á landi frá því hann fór af skipsfjöl.

Akvæðin um skattskyldu vegna heimilisfestu eða dvalar skatt-

greiðanda hér á landi, er að finna í 1. gr. laga nr. 6 9. janúar 1935 um tekju- og eignarskatt, sbr. reglugerð nr. 133 28. desember 1936, 2. gr. 4. lið. Var upphaflega kveðið svo á í lögum þessum og reglugerð, að sá, sem dveldi hér á landi 6 mánuði skattársins eða lengur, skyldi talinn heimilisfastur hér og skattskyldur. Nú hefur þetta ákvæði verið afnumið með lögum nr. 32 12. júní 1939 1. gr., til þess að samræma skattalög okkar samsvarandi lögum annarra Norðurlandabjóða, vegna milliríkjasamninga um tvísköttun o. fl., en við þetta veitist skattanefndum meira svigrúm í mati þeirra á heimilisfestu. Virðist heimild þeirra nú ná til þess að telja mann skattskyldan hér, sem dvelur aðeins lítinn hluta skattársins hér á landi, t. d. ef ástæða er til að halda, að hann mundi dvelja hér framvegis. Verður þá að álykta, að sá, sem dvelur hér allt skattárið, sé tvímælalaust skattskyldur hér á landi samkvæmt hinum tilvitnuðu lögum og reglugerð.

Þar sem það er nú viðurkennt, að gerðarþoli hafi dvalið hér á landi allt árið 1942, verður hann að teljast skattskyldur hér árið 1943 af öllum tekjum sínum, og það enda þótt dvöl hans hér á landi sé svo háttáð, sem fyrr var nefnt. Og þar sem hinni álögðu upphæð hefur ekki verið mótmælt sérstaklega, verður að leyfa framgang lögtaksins fyrir allri kröfunni. Eftir atvikum þykir þó rétt, að málskostnaður falli niður.

Því úrskurðast:

Hið umbeðna lögtak skal ná fram að ganga. Málskostnaður fellur niður.

Mánudaginn 20. marz 1944.

Nr. 56/1943. **Lögreglustjórinn í Reykjavík, borgarstjórinn í Reykjavík f. h. bæjarsjóðs og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs**

(Hermann Jónasson cand. jur.)

gegn

Páli Guðjónssyni og gagnsök

(Kristján Guðlaugsson).

Krafa um bætur fyrir brottvikningu úr opinberu starfi.

Dómur hæstaréttar.

Aðaláfrýjendur hafa skotið máli þessu til hæstaréttar með stefnu 27. maí 1943. Krefjast þeir sýknu af kröfum